

Duplum

Jurjewi Eesti Põllumeeste Selts.

Põllu- ja käsitöö nättale
eeskawa.

Augustikuu 3., 4. ja 5. päeval 1902.

Jurjewis (Tartus) 1902.
J. E. Põllumeeste Seltsi kirjastus.

A

Дозволено Цензурою. — Юрьевъ, 7 мая 1902 года.

В. Сѣд'и трѣфф, Зурjewis (Tartus).

199303

A. Üleüldised määrused.

§ 1. J. Gesti Põllumeeste Seltsi poolt toimepandaval Gesti näitusel on **otstarbeks** põllutöö, hobuse- ja karja- kasvatuse, aiatöö, mesilasepidamise, kalakasvatuse ja käsitöö edendus.

Täheendus I: Näituse iseäralduseks on käesoleval aastal **sepa- ja metallitööde jaoskond**, millest iseäranis üle terve kodumaa osa võtna kutsutakse. Et sepatööde poolest elavat osavõtmist oodata tuleb, on sepatööde jaoskonda iseäranis rohkesti auhindasid määratud. Mitmed Gesti näituse sõbrad on sepatöödele suuremaid rahalisi auhindasid ajutanud. Rõrgemaks auhinnaks on hõbeauraha ja 25 rubla raha.

Täheendus II: Näituse otstarbe täitmiseks peetase näituse aja jooksul asjatundjate poolt **näitliffa kõnefid**.

Täheendus III: Näituse otstarbe kättesaamiseks on mitmesuguste **auhindade** väljajagamine. Auhindadeks on Seltsi poolt tänamisi hulki oma hõbe- ja prongsaurahasid. Niisama jagab Selts mitusada rubla sularahaga ja oma taunistatud kiitusekirju auhindadeks välja. Pääle selle on riigi-asutustelt ning põllutöö, aiatöö, kalakasvatuse, mesilasepidamise ja muudelt feltidelt kui ka erainimestelt suur hulki hõbe- ja prongsaurahasid, kiitusekirjasid ja raha juba saadud ja veel loota.

Täheendus IV. Näituse kordapanek on iseäralise näitusetoimekonna hooleks antud, kelle otjused tarwilikul korral Seltsi koosselektu poolt kinnitatud saavad.

§ 2. Näitus peetakse **3., 4. ja 5. augustil 1902. a.** ära ja on waatajatele awatud: 3. augustil kella 12 lõun. kuni kella 8 õhtu; 4. augustil kella 10 homm. kuni kella 8 õhtu ja 5. aug. kella 10 homm. kuni kella 7 õhtu.

§ 3. Et näitusele toodawatest asjadest näituse ajaks **nimekirja** ehk katalogi trükkida ja näituse ruumisid tarwilikult ära seada, sellepärast palutakse kõiki näitusele toodawaid asju 5 päewa enne näituse algust, s. o. **juulikuu 28. päewaks** üles anda. Hiljemalt ülesantud asjad wõetakse küll vastu, kuid ei tule mitte näituse nimekirja.

§ 4. Ülesandmisi wõtawad vastu ja annawad näituse üle lähemat seletust: 1. Jurjewis (Cartus): 1) „Postimehe talitus“. 2) Dr. A. Schulzenberg, Riia uul. nr. 24. 3) R. Sööti raamatukauplus. 4) C. A. Wirkhausi kauplus Peterburi uul. nr. 42. 5) Vellep, Murk ja Rie kaupamaja Söögi turul. 6) Chr. Aug. Wirkhausi kauplus kaubahoo- wis nr. 8. 7) Kunstaednik J. Tõnisson, Wiljandi uulitsas

Tõnissoni Wennaakste aiaäris. II. Jurjewi (Cartu) ligikonnas: 1) Wallawanem J. Tarik Tähtweres. 2) Kohaomanik P. Luiga Koptas. 3) Wallaw. a. J. Thomson Raabil. 4) Kohaomanik K. Pärn Wasulas, Saktapuul. 5) Mõisawalitseja Perli Wasula mõisas. 6) Wallakirj. Pintmann Luunjas. 7) Kohaomanik K. Juriado Luunjas. 8) Taabri mõisa rentnik B. Kapsta. 9) Kohaomanik M. Schulzenberg Kawastus. 10) Wallawanem Aug. Soome Worbuses.

III. Mõos: 1) Kihelkonnakooliõp. Th. Koojileht. 2) Kohaomanik Joh. Jürmann. 3) Wallakirj. P. Fuchs Meeril.

IV. Ähks: 1) Wallakirj. J. Rammul Elstweres. 2) Kohaomanik Tarim Woldi Tormil. 3) Kohaomanik Saar Kärnas.

V. Muurja-Magdalenas: 1) Kihelkonnakooliõp. J. Tamme mägi. 2) Kohaomanik J. Ostrat Kudinal. 3) Kaupm. ja kohaomanik E. Kingsepp Saare wallas. 4) Kõster J. Rondt.

VI. Lainsel: 1) Wallakir. J. Luha Jõgewal. 2) Kõster J. Riomar Lainsel. 3) Wallakirjutaja Hunt Waimastweres. 4) Kaupmees Keitaw Lainsel-Tähtweres.

VII. Palamusel: 1) Weskiomanik G. Kusik. 2) Kooliõpetaja Koch. 3) Kohaomanik J. Warrik. 4) Kohaomanik K. Karm Wisufis. 5) Juustumeister J. Munna Kuremaal. 6) Kirjutaja Parts Koelas.

VIII. Kurfis: 1) Kihelkonnakooliõpetaja Põssmann. 2) Kohapidaja J. Riomar Puurmanis. 3) Kirjutaja Bau Laewas. 4) Kirjutaja A. Klaos Härjanurmes. 5) Kirjutaja K. Campson Puurmanis.

IX. Tormas: 1) Kihelkonnakooliõp. Kommuksar. 2) Kohaomanik K. Laas Wotikweres. 3) Kirjutaja C. Schulbach Awimurmes. 4) Proua Joošua, Pohufoos. 5) Jaamapidaja J. Mill Mustwees.

X. Kodaweres: 1) Kõster Paukam Alatskiwil. 2) Kohaomanik Fr. Käerner Alatskiwil. 3) Meiu Anna Haawa Pallal. 4) Metsajülem D. Seidenbach Hallikul.

XI. Kämpinas: 1) Kõster J. Raudsepp. 2) A. Kaarast.

XII. Wõnnus: 1) Kohaomanik J. Kuus Kaagweres. 2) Kirjutaja J. Must Kastres. 3) Kirjutaja J. Puusepp Ahjal. 4) Kirjutaja J. Wäljaots Haaslawal. 5) Kirjutaja C. Kallas Mäksal. 6) Kirjutaja C. Karneol Wana-Kuustes.

XIII. Kambjas: 1) Suure-Kambja mõisa rentnik G. Fuchs. 2) Proua A. Kukk Hiljambisas. 3) Juustumeister P. Munna Wana-Kuustes.

XIV. Otepääs: 1) Dr. Clemens Kuustakul. 2) Jaamapidaja J. Huit Kuustakul. 3) Kaupm. K. Treial Kuustakul. 4) Kirjutaja

K. Saar Paluperas. 5) Preili D. Härms Päidla mõisas.
XV. Sangastes: 1) Kooliõp. Hermann raudteejaama juures.
 2) Kirjutaja G. Uusen Sangastes. 3) Mõisarentnik Saul
 Kuigatsi Hädu-mõisas. 4) Mõisarentnik J. Grünberg Keenil.
 5) Kirjutaja K. Suits Kuigatsis. 6) Kirjutaja A. Orro
 Laatres. **XVI. Rõngus:** 1) Kõhaomanik J. Grünfeldt Tam-
 mel. 2) Apteeker promissor J. Kaart Rõngus. 3) Kõhaomanik
 Eifenschmidt Käärtil. 4) Kirjutaja Wajar Akres.
XVII. Rannus: 1) Kõster J. Kompus. 2) Wallawanem J.
 Oldt Rannus. 3) Wallawanem H. Peterson Walgutas.
 4) Mõisapidaja G. Raks Tammel. **XVIII. Puhjas:** 1) Kõster
 R. Peerna. 2) Kõhaomanik Mets Ulilas. 3) Kõhaomanik
 Juudas Kawildas. 4) Kirjutaja Tattar Kongutas. 5) Kooli-
 õpetaja Normann. **XIX. Võrul:** 1) Jr. Karlsoni raa-
 matukauplus. 2) Kaupmees J. Mõttus. **XX. Põlwas:**
 Apteeter R. Bergmann. **XXI. Rõnges:** Kõster A. Asjor.
XXII. Wakkeliinas: Kihelkonnakooliõp. A. Undriž. **XXIII.**
Kanapääs: Dr. Kelder. **XXIV. Urwastes:** Kõster J. Wassil.
XXV. Harglas: Kooliõpet. Kalkun Mõniste Sarul. **XXVI.**
Karulas: Wallawanem D. Pattik. **XXVII. Walgas:** Kõhu-
 kaupluse omanik P. Ciner. **XXVIII. Helmes:** 1) Kihelkonna-
 kooliõpetaja Krimm. 2) Wallakirjutaja J. Dert Tõrwas.
 3) Kaupmees Wiira Pikašillal. **XXIX. Tarwastus:** 1) Kõster
 Birkenthal. 2) Kirjutaja T. Kuusik Tarwastus. **XXX.**
Paistus: Kirjutaja J. Raudsepp Holstres. **XXXI. Wiljandis:**
 1) A. Tõllassepa raamatukauplus. 2) Kõhaomanik M.
 Tõnišson Wiljandi Muršil. 3) Kõhaomanik T. Härms
 Wiljandi Wul. **XXXII. Kõpus:** Kihelkonnakooliõp. Rubel.
XXXIII. Suure-Jaanis: 1) Proua R. Kurrik Ungemõisas.
 2) Kõster H. Kapp. **XXXIV. Kolga-Jaanis:** Kõster J. Tiedt.
XXXV. Pilištweres: Dr. J. Voorberg. **XXXVI. Põltsamaal:**
 Raamatukauplus T. Tiedt. **XXXVII. Wändras:** 1) Kihel-
 konnakooliõp. A. Jürgenstein. 2) Kooliõp. W. Uniwer.
XXXVIII. Coris: Kihelkonnakooliõp. Ollino. **XXXIX. Hallis-**
tes: 1) Kõhaomanik J. Sapaš. 2) Kõhaomanik P. Viebus.
XL. Karksis: 1) Kihelkonnakooliõp. Luukas. 2) Wallakirjut.
 J. Ilwes. **XLI. Saardes:** Kaupm. H. Kase Kilingi-Mõmmes.
XLII. Häädemeestel: Kapten G. Grant. **XLIII. Pärnus:** 1) Trüki-
 kojaomanik H. Vaane. 2) Tel. am. H. Mägi. **XLIV. Mihklis:**
 Kaupmees P. Werner. **XLV. Kuresaares:** Adwokat G. Palk.

XLVI. **Kaarjal:** Kooliõpetaja J. Kiro tar. XLVII. **Kärlal:** Mõisapidaja G. Markus. XLVIII. **Põidel:** Köster R. Paulmeister. XLIX. **Tallinnas:** 1) Ajalehetoimet. A. Busch. 2) J. Bloom puu raamatukauplus Harjuväravas. L. **Vaides:** Kaupmees Koi. LI. **Rakveres:** N. Erna raamatukauplus. LII. **Wäike-Maarjas:** J. Viim. LIII. **Isakus:** Köster Hansen. LIV. **Narvas:** Kooliõpet. J. Speel, „Postimehe“ abitalituses.

§ 5. Asjade ülesandmiseks on **ülesandmise-lehed** trükitud, kuhu küsimiste pääle täielikud kostused tulewad kirjutada. Ülesandmise leht **nr. 1** tuleb juulikuu 28. päewaks s. a. näituse-toimekonna kätte saata, **nr. 2** aga nendesamade kostustega näituseplatil asjade siisfeandmise juures ette näidata.

Tähendus I.: Oma kaswatatud loomade kaswatamise kohta tuleb wallawalitjuse ehk teiste asutuste poolt finnitatud **tunnistus** ette näidata.

Tähendus II.: **Kõik asjad ja loomad**, mis näitusel mitte ära ei ole müüdud, wiidakse näituselt raudteedel ilma maksuta koju tagasi!

Et seda õigust saada, ei tohi aga loomade ehk asjade omanikud neid weofirjade ärakirju ehk duplikatsid, mis neile asjade saatmise juures raudteel antakse, mitte ära häwitada ega kaotada, waid peawad neid alal hoidma ja näituse-toimekonnale ette näitama, et jellel võimalik oleks tagasiweo tunnistuste pääle tarwilikka märkusi teha.

Neid asju, mis „bagasis“ näitusele toodud, ei saa mitte ilma hinnata tagasi saata, sest et tarwilik ärakirvi weofirjast puudub.

§ 6. Näitusele toodawate loomade ja asjade **wastuwõtmine** näituse ruumides kestab **31. juulil** ja **1. augustil** kella 2—7 p. l., **2. augustil** hom. kella 10-st kuni õhtu kella 7-ni ja **3. augustil** hom. kella 5—9-ni. Asjade **wastuwõtmise** juures antakse **kwiitung**, mille ettenäitamisel asjad pärast näituse lõppu omanikule kätte antakse.

Tähendus I.: Kui ülesandmine seaduslikka nõudmisi mitte ei täida, siis võib teda tagasi lükata.

Tähendus II.: **Raesterahwa** näputöösid palutakse võimalikult **2 päewa** enne näituse algust ära tuua, et neid sündselt üles võiks seada.

§ 7. Näitusele toodawate loomade ja asjade **wäärtus** peab üles antama.

§ 8. Näitusele toodawatel loomadel ja asjadel palutakse lühikene **kirjeldus** ehk **seletus** juurde lisada.

Tähendus I.: Igale üffikule asjale, iseäranis näputöödele, palutakse **walgest riidest** sedel pääle õmmelda, kuhu pääle tuleks tähendada: 1) asja nimi, 2) wäärtus, kui müüa, müügihind, 3) näitaja nimi ja elukoht.

T ä h e n d u s II.: **Aluhinna saamiseks** peab näitusele kõige vähemalt toodama: wiljaseemet $\frac{1}{2}$ waffa, linu 20 naela, heinaseemet 5 naela, feedu-wilja, wiljapuul- ja metsapuuseemet 1 nael, wõid 10 naela.

T ä h e n d u s III.: **Wäljaweo- ja kõõgikwõdi** palutakse 2 nädalat enne näituse algust näituse juhatusse kätte tuua, et näha saaks, kas tema hästi seisab.

§ 9. **Suuremate asjade ülesseadmine ja tarwilikud eel-tööd** peawad näitajate poolt nende kulu ja tööjõuga aegsasti korda saadetama. Et tähendatud ülesseadmine mitte näituse ilu ei rikuks, selle üle walwab näitusetoimefond.

§ 10. **Asjade ja loomade kinnitamine** sünnib omaniku soowi järele tema enese kulul, peab aga ülesandmise-lehe pääl ära tähendatud olema.

§ 11. **Näituse asjade wigastamise** ehk muu kahju eest, mis ilma tema awaliku süüita on juhtunud, ei wastuta näituse juhatus mitte.

§ 12. **Raebtused** näitusesse puutuwate asjade üle tulewad 24 tunni jooksul kirjalikult näitusetoimefondale sisse anda.

§ 13. **Näitusele toodawate loomade ja asjade eest wõetakse** järgmisel wiisil seisuraha:

1. Hobuse (üksiku ja warfaga mära) eest 75 kop.
2. Warfa eest 50 "
3. Karilooma eest 40 "
4. Patriruumi eest, kui jääb mitu wäiksemat looma sees on 50 "
5. Sea, lamba, wafika ja muu wäiksema looma eest à 30 "
6. Põllutöö-riistade, masinate, wanrite, meesterahwa käsitööde jne. eest lahtisel platfil ruutjala päält 1 kop.
7. Asjade eest kuuride all ruutjala päält 3 kop.
8. **Karja- ning põllusaaduste** wäiksema numbri päält wõetakse 10 kop.
9. Meesterahwa kodukäsitööde eest seisuraha ei nõuta.
10. Käsitööde eest, mis tükk lauda ehk seinu ära wõtawad, ruutjala päält 5 kop., põrandu ruutjala päält 3 kop.
11. **Sulgloomad**, mis puurides näitusele toodakse, on maksust priid.

Seisuraha tuleb loomade eest wastuwõtmise juures, asjade eest näituse aja jooksul ära maksta.

T ä h e n d u s I.: **Opetiffude kogude** eest wõib näitusetoimefond seisuraha kuni $\frac{1}{3}$ alandada.

Tähendus II.: Töötavate reheapessumajinate eest ei ole mitte üle 5 rubla maksta.

Tähendus III.: Ürilliste kodukäsitööd ei ole seisurahast mitte vabastatud.

§ 14. Näituse pileтите hinnad on: laupäeval 50 kop., pühapäeval 20 kop. ja esmapäeval 35 kop.; terve näituse aja pilet nime pääle 1 rbl. 25 kop.

Tähendus I.: Priipileti saavad loomade talitajad ja asjade järelevalvajakad — miinused näituse juhatuselt otsust mõõda. Kes oma pileti teisele edasi andnud, kaotab pileti ja maksab sellest hääks 1 rubla.

Tähendus II.: Lapsed, kooliõpilased ja alamväeteenijad maksavad pääjetähtede eest poole hinda.

B. Näituse fõrd.

§ 15. Teatust ja juhatusit näituse korra, näitusele toodud asjade ja loomade, auuhinna-andmise põhjuste ja muu kohta saab igakuks näituse-talitusest ehk büroost, kus seks walitud näituse-toimekonna liikmed jaoškonna kaupa terwel näituse festusel wahetpidamata walwamas on.

§ 16. Loomade söötmise ja talitamise eest peawad näitajad ise muret kandma. Loomade talitamisel antakse sisse- ja wäljakäimiseks talitaja nime pääle priipilet, aga sel ajal, kui näitus awatud on, ei tohi talitajad mitte ilma näituse-toimekonna teadmata näituseplatšilt ära minna; ei täida nemad seda nõudmist mitte, siis peawad nad oma kuluga uue pileti ostma; nõndasama peawad talitajad uue pileti ostma, kui nad antud priipileti ära on kaotanud. Loomade puhastamine ja asemete korraldamine peab iga päew enne näituse awamist sündima.

Loomade ettetoamise ajal peab iga loomatalitaja oma loomade juures olema ja käsu järele looma ette tooma ja kõnnitama.

Loomade talitajad ja asjade järelewaatajad peawad näituse-toimekonna nõudmist tähele panema; ei tohi näituse ruumides mitte suitsetada.

§ 17. Põllutöö-riistade ja masinate näitajate asemikud on kohustatud näituse-toimekonna seadmise järele teatud aegadel asjade juures olema ja nende üle waatajatele seletust andma.

18. Näitusele toodud loomade ja asjade müümine sünnib näituse-toimekonna liikmete juuresolemisel ehk toimekonnale tea-

tamisel. Iga müüja maksab näituse-kassasse: loomade ja eluta asjade päält kaks protsenti, põllutöö-riistade päält pool protsenti. Kes jalaja ehk ilma toimekonna lubata müüb, maksab kümme protsenti näituse-kassa hääks. Maksu võtab vastu näituse-talitus ehk büroo.

Tähendus I.: Kui asjad ehk loomad müüa, siis pandakse see iseenalise tähe pääl üles.

Tähendus II.: Asjade päält, mis alla 1 rubla ära müüdatakse, ei võeta näituse kasuks mitte maksu. Kui aga ühel näitajal rohkem asju on ära müüdud, siis võetakse ülemal tähendatud maksu müüdud asjade hinna üleüldise summa järele.

§ 19. Näituse jooksul pandakse loomade ja asjade oksjon ehk müümine enampakkumise teel toime. Kes oma loomi ehk asju enampakkumise teel müüa soovib, peab seda ülesandmiselehele üles panema.

Tähendus: Loomade ja asjade päält, mis enampakkumise teel ära müüdatakse, makstakse näituse hääks harilik protsent, mis § 19 ära on tähendatud. Kui omanik looma ehk asja ise tagasi ostab, on temal näituse hääks pool vähem maksta.

§ 20. Näitusele toodud loomad ja asjad jäävad oma koha pääle kuni 6. augustini õhtu kella 6-ni, ning peavad pääle näituse lõppu 24 tunni aja sees näituseplatsilt ära viidama. Pääle seda tähtaega lasseb näituse-toimefond ära viimata asjad näitaja kulul ära foristada ja 1 kuu aega alles hoida. Asjad, mis ühe kuu jooksul pääle näituse lõppu ära viidud ei ole, müüdatakse J. E. Põllumeeste Seltsi kasuks ära.

§ 21. Auuhindade väljajagamine sünnib viimasel näituse päeval pärast lõunat seltsi eestseisuse ja näituse toimekonna poolt auuhinnamõistjate protokollide põhjal.

C. Näituse jaoskonnad.

I. Koduloomade ja kodulindude kasvatatus.

A. Hobused.

I. Täiswerd:

- 1) Tööhobused: 1. liik täkud, 2. liik märad, 3. liik märad warssadega, 4. liik warjad: a) märavarjad 1 ja 2 aastased, b) täkwarjad 1 ja 2 aastased, 5. liik ruunad.

- 2) Sõiduhobused: 1. liik täkud, 2. liik märad, 3. liik märad waršjadega, 4. liik waršjad: a) määwaršjad 1 ja 2 aastased, b) tätkwaršjad 1 ja 2 aastased.

II. Segawerd:

- 1) Tõõhobused: 1. liik täkud, 2. liik märad, 3. liik märad waršjadega, 4. liik waršjad: a) määwaršjad 1 ja 2 aastased, b) tätkwaršjad 1 ja 2 aastased, 5. liik ruunad.
- 2) Sõiduhobused: 1. liik täkud, 2. liik märad, 3. liik märad waršjadega, 4. liik waršjad: a) määwaršjad 1 ja 2 aastased, b) tätkwaršjad 1 ja 2 aastased.

B. Kariloomad ja teised koduloomad.

1) Weised:

- I. **Cesti tõugu täiswerd:** a. lehmad, b. pullid, c. mullikad: 1) õhwad, 2) härghmullikad.

- II. **Angleri tõugu täiswerd:** a. lehmad, b. pullid, c. mullikad: 1) õhwad, 2) härghmullikad.

- III. **Hollandi ja Friesi tõugu täiswerd:** a. lehmad, b. pullid, c. mullikad: 1) õhwad, 2) härghmullikad.

- IV. **Segawerd:** a. lehmad, b. pullid, c. mullikad: 1) õhwad, 2) härghmullikad.

2) Lambad: a. Willa-lambad, b. liha-lambad,

3) Sead.

4) Sulgloomad: kanad, hanid, pardid, kalkunid jne.

II. Karjakaswatuje jaadused ja piimatalituse riistad.

- 1) Piim: a. Kohupiim jne.; b. koor.
- 2) Wõi: a. Kõõsakoorewõi: Pariši wõi, lauawõi, wäljameowõi; b. hapukoorewõi.
- 3) Juust: a. Schweitzi juust, b. kõwa juust, c. pehme juust.
- 4) Piimatalituse riistad: Vüpsi, kurnamise ja wanutuse-nõuud, koorelahutajad, wõitegemise masinad jne.
- 5) Will, harjased, seep, küünlad, liim jne.

III. Põllutöö jaadused.

- 1) Wiljataimed ja seemned: ruffid, nisud, odrad, kaerad, oad, hernerad, tatrakad jne.

- 2) Uoomatoidu taimed: ristikkhein, timut, kureherned jne.
- 3) Siutaimed: linad, kanepid jne.
- 4) Põllutöö tehnika saadused: jahu, tangud, tärt-
lis, taimeõlid, õlu, viin, taar (kvaas), limunad, mödu jne.
- 5) Põllutöö tehnika kõrvalised harud: telliskivid,
lubjapõletus.
- 6) Põllutöö tehnika saaduste valmistamise
riistad.

IV. Aiapidamine ja metsakasvatuse.

- 1) Wiljapuud: a. wiljapuu seemned ja wili, õunad,
ploomid, kirsiid, murelid jne.; b. marjapõõsad ja marjad:
karumarjad (tikerperid), maasikad, sõstrad, wabarnad (wah-
rafud) jne.
- 2) Puuwilja joogid: marjawein, õunawein, marja-
limunad.
- 3) Keedised: õuna- ja marja-sahwtid, keedetud marjad jne.
- 4) Kuivatatud puuwili: kuivatatud õunad, ploomid.
- 5) Söögitaimed: kartulid, kapsad, kaalid, porgandid,
kurgid, peedid, kõrwtisjad, lill-kapsad, peterjellid, laugid,
jibulad, redised, rõikad, sigurid jne.
- 6) Keedu- ja aiawilja seemned.
- 7) Lilled: toa- ja aialilled, ilupuud.
- 8) Miatöö riistad: aianoad, aiasaed, aiakäärid jne.
- 9) Metsapuude seemned ja taimed.
- 10) Puude proowid.
- 11) Metsatarwitamise abinõud ja riistad.
- 12) Aiapidamise ja metsakasvatuse kirjandus,
aiaplaanid, kooliaedade plaanid jne.
- 13) Metsa tehnika saadused: laua- ja laastulõikus jne.

V. Mesilasepidamine.

- 1) Mesipuud mesilastega.
- 2) Mesilasepidamise waha.
- 3) Mesilasepidamise riistad jne.
- 4) Kirjandus.

VI. Kalaasjandus.

- 1) Kalakasvatuse saadused: jüsetehtud kilud, suitsu-, soola- ja kuiwatatud kalad, marineeritud kalad.

VII. Põlluharimine ja maaparandus.

- 1) Põllutöö käsiriistad: adrad, äkked, hanijalad, rullid, labidad, kablid, wikatid, rehad, sirbid, hangud, hargid, linapuhastamise riistad jne.
- 2) Põllutöö masinad: küllvamise, niitmise, riisumise, hõeldikamise, linakatsumise, rehepeksu, tuulamise jne. masinad.
- 3) Majapidamise paranduse abinõud: ehituseplaanid — talu eluhoonete, lautade, rehtede, kuiwatuse rehtede plaanid ja mudelid, teede ja jildade plaanid ja mudelid, maamõõtmise, weeloodimise, maakuiwatamise ja niisutamise riistad.
- 4) Kunstpõllurammud: kunstõnnikud, lubi, kips jne.
- 5) Turwa-tööstus: Turwad, turwaldikamise riistad.

VIII. Käsitöö.

A. Majapidamises tarvitatawad tööd:

- 1) Mahatööd: Parksepa, sadulsepa, kingsepa, kinnassepa, kübarsepa, ja harjassepa tööd jne.
- 2) Puu- ja punumise tööd: Puusepa, tõllassepa, püütssepa, treiala, korvipunumise, köietegemise j. m. tööd.

B. Sepatööd — ülemaaline jaoskond.

- 1) Põllutööriistad: a, käsiriistad: adrad, äkked, rullid, wikatid, rehad, sirbid, wiglad, hangud, labidad, wanakrid, reed, jaanid, kuiwatuse rehed jne.; b, masinad: küllvamasinad, sõnnikulaotuse masinad, kartuli-wõtmise masinad, tuulamise masinad, rehepeksumasinad, niidumasinad, ruffilõikuse masinad, linapuhastuse masinad jne.
- 2) Majariistad: kirved, kiinid, masarad, tangid, pihid, peitlid, noad — liife-noad, sulenoad, lauanoad, kahvlid, pütsnoad, habemenoad, pangid, keeduristad, pannid, koh-

wiwestid, kartulikoorigad, kohwipõletajad, lihapeenestamise masinad, lambid, latrid, lühtrid, lehtrid, walemid, raha=kapid.

- 3) Tööriistad: puusepa, püttsepa, ratašsepa, treiali, puuldife, rättssepa, kingsepa, sadulsepa, kübarsepa, parksepa, sepa, lukusepa, hobuserautuse, ehituse, aiatöö, metsapida=mise, jahi, kalapüüdmise riistad.
- 4) Wiilisepa tööd.
- 5) Luksepa tööd.
- 6) Naela ja traadi tööd: Hobusenaelad, hobuse=rauad, naelad, traadivõrgud jne.
- 7) Kardsepa tööd: Toobid, pangid, liuad, sõelad, wannid jne.
- 8) Kunstsepatööd: majaehited, taotud rauast iluasjad, kirjutuse=õnuud, pildiraamid, pingid, lauad, raudaiad jne.
- 9) Peenemad metall- ja mehanika=tööd: kellelad, elektrifellad, õmblusmasinad, jalgrattad, elektrimasinad, arstiriistad, loomaarstiriistad.
- 10) Õieksugused muud sepatööd.
Näitusele võib sepatöö osakonda ka tarwitusel olewaid töösid tuua.

C. Kunstkäsitööd.

- 1) Maalimise, joonistuse, tulijoonistuse j. m. tööd.
- 2) Nikerduse, puuldife, kujuraimise tööd.
- 3) Päewapildi tööd.
- 4) Raamatutrüki, kiwitrüki, raamatukõitmise j. m. tööd.
- 5) Muusikariistad: klaverid, pianinod, orelid, wiulid, puhumiseriistad.
- 6) Kullasepatööd.

D. Kooliõpilaste tööd.

- 1) Metallitööd.
- 2) Tisleri=tööd.
- 3) Papi=tööd.
- 4) Nikerdus=tööd.
- 5) Kujutustööd ehk modellerimised.
- 6) Põletismaali=tööd.
- 7) Joonistused.

IX. Kodune käsitöö, iseäranis naesterahwa näputöö.

A. Kudumine, ketrus, wärwimise tööd:

- 1) Telgedel kudumine: kangad, waibad, rätikud, linad.
- 2) Ketrus: Põngad, niidid.
- 3) Wärwimine: wärwid, wärwimise tööd.

B. Warrastega kudumine, kirjamine, õmblemine.

- 1) Warrastega kudumine ja heegeldamine.
- 2) Kirjamise ja wäljaõmblemise tööd.
- 3) Õmblemised.

X. Gesti muistne käsitöö.

- 1) Wanad Gesti rahwariided: a. ülifonnad, iseäranis rüüd, pihikud, alusküüed, ürbid, taskud; b. kirjamineistööd, iseäranis rooked, päärätid, pääehted, põlled, käte-rätid; c. kudumisetööd: wööd, kindad, sukad; d. ehted: preesid, sõled, keed, sõrmused; e. töövriistad: kangasteljed, kõlad, wokid, niied, soad, uid, kääruud, kerilauad, wiisipud ehk hasplid, kehad, niksid, kaasid.
- 2) Gesti laadi puutööd: Kirjatud kapad, kannud, soolawakad, karbid, napad, torbitud, lusikad, kopad, lähkrid, firmud, lauad, toolid, fängid, kapid, kirjstud, wakad, kurikad, uhmrid, mõhed, sadulad, wantrid, reed, kelgud.
- 3) Gesti rauatööd: Noad, kirwed, fiinid, uurdenoad, liimeisbrid, hoolmed, lusikanoad, uherdid, käämrid, peitlid, pihid, tangid, wafarad, alased, lõdtsad.
- 4) Gesti põllutöövriistad: adrad, äkked, karuäkked, foodid, folgispuid, roobitsad, linaharjad, linaraatsid, wiglad, rüüstipuid, hargid, hangud, rehad, uksepöörad, seinawarad.
- 5) Gesti jahi- ja kalapüügi riistad: a. wibud, lingud; b. noodad, wõrgud, kuuritsad, liiwid, kahad, wäst-rad, unnad, õnged.
- 6) Gesti muusikariistad: kandsled, wilespillid, karjapafunad, torupillid, lutusarwed, wiulid, krapid, kuljused.

7) Ghituse kaunistused.

8) Wanad Gesti mõõddud ja arwamise abinõud: Pääsmerid, firwilauad, pügalpulgad, arupulgad, tunnipalud.

Tähendus: Gesti muistse käsitöö jaostonda mõetakse kõige päält töösid, mis wana Gesti laadi kannawad, wastu. Neist töödest peawad waatajad meie rahwa algupäralist maitset tundma õppima ja sündsat eeskuju wõtma. Iseäranis tähtis on see, et meie oma wana Gesti wärwimid ja nende kokkufõla hästi tundma saame. Tungiwalt tuleb soowida, et pääle wanade Gesti käsitööde ka nüufuguseid uuemaid töösid ja asju näitusele toodaks, mis wanade eeskujude ehk muustrite järele walmistatud ja maitse harimiseks wäga tähtsad on.

XI. Tuletõrjumise abinõund,

iseäranis maal tarwitatawad tule-kustutamise riistad.

XII. Wõiduküünd.

Osa wõiwad kõik põlluharijad, peremehed ja sulased, wõtta.

D. Auuhinnamõistmise eeskirjad.

1) Auuhinnamõistjad peawad tarwilikud põhjused üles tähendada, miks auuhind on määratud, igauks ise raamatutesesse, mis näituse kirjafogus alles hoitakse.

Tähendus: Auuhinnamõistjad annawad oma hindamise-raamatud näitusetoiemõnna ära, vähemalt need raamatud, kus auuhinnamõistjate otsused läbistikkü kokku on mõetud.

2) Auuhinnamõistjate komisjonid algawad oma tegewust näituse esimesel päewal. On soowitaw, et nad oma tööd seltsamal päewal lõpetaksivad.

3) Auuhinnamõistjate komisjon walib oma liikmete keskest juhataja, kes otsust annab, kui arwamised lahku lähewad, nii et ühelgi arwamisel hääle-enamust ei saa.

4) Auuhinnamõistjad wõiwad tarwilikul korral näituse juhatusel lubal wäljaspoolt asjatundjaid nõuu andma paluda. Ülemal näitusejuhatajal on kõigis komisjonides hääledigus.

5) Auuhinnamõistjad wõiwad hindamist oma arwamist mõõda toimetada: kaalumise, mõõtmise, waatamise waral jne.

6) Kui auuhindamisel eksitus on juhtunud, siis wõib hindamist näituse juhatuselga kokkuleppides weel kord toimetada. Wuidu ei muudeta allkirjaga sisjeantud auuhinnamõistmist mitte enam.

7) Auuhinnamõistjad annavad neid auuhindasid, mis nende jaoks fonda määratud.

8) Auuhindasid antakse ainult hääde toodete eest; kui hääd ei ole, jäävad ülearused auuhinnad järele.

9) Auuhinnamõistjad võivad wabaks saanud auuhindasid oma jaoksnnale paluda.

10) Teistel näitustel antud auuhinnad ei ole hindamisel mitte mõdduandwad.

11) Loomad ehk asjad, mis aasta enne sellel näitusel auuhinna saanud, võivad ainult siis auuhinda saada, kui nemad paranenud ja kõrgema auuhinna wäärt on.

12) Auuhindasid antakse saaduste walmistajatele ja pidajatele, kui ka loomade kaswatajatele: kõrgemaid auuhindasid saawad aga üksi walmistajad ja kaswatajad, kuna teised ainult kiitusekirju võivad saada. Kaupmehed saawad sar-naseid kiitusekirju ainult siis, kui nendel asjade walmistaja wabriku poolt agenturi luba on.

13) Auuhinnad antakse asjade eest isikutele.

14) Üks näitaja võib mitu auuhinda saada, kui tema mitmes jaoksnmas asju ehk loomi on näitusele toonud.

1) Asjad ei tule mitte auuhinnamõistmise alla, kui näitaja tähtsaid teateid meelega walesti üles on andnud, wõdraft tööd oma tööks nime-tanud jne.

16) Glajate auuhindamisel on jaoksnna alaosade järele iseäranis tarwituse ja kaswatusse pääle waadata.

17) Auuhinnad antakse Seltsi esimehe, näituse juhataja ja näituse-toimekonna kirjatometaja allkirjaga wälja.

18) Hõbe-auurahad arwatakse kõrgemaks, kui pronks-auurahad.

19) Kes asju ja loomi auuhinna saamiseks näha pannud, ei wõi mitte selles jaoksnmas auuhinnamõistjaks olla, milles tema asjad mõist-lewad.

Tä h e n d u s: Iseäralikkudel tarbefordadel võib näituse juhatus lubada, et isikud neis jaoksfondades, kus nende asjad ehk loomad mõistlewad, auu-hinnamõistmisest osa wõtaksiwad, muudkui selle tingimisega, et nemad oma asjade ehk loomade hindamise ajal auuhinnamõistmisest tagasi astuksiwad.

20) Auuhindade määramisel tuleb iseäralikka nõudmisi silmas pidada, mis üsikutu auuhindade wäljaandmise kohta käiwad.

T ä h e n d u s: Kui kellegil ühes jaoksnmas mitmeid asju ehk loomi on, siis võib tema hääde toodete eest iseäralise k o g n = a u u h i n n a saada. Kogudeks arwatakse ühetüulisi asju.

